

Referat av: Onsdagsföreläsningen på Ekocentrum den 7/4 2010

Arrangörer: Ingenjörer för Miljön (IfM) och Ekocentrum

Tillbaka till tramptiden?

Referatskribent: Karin Ohls

Kvällens föreläsning fokuserade på cykelns framtid. Ämnen som berördes var om cykeln är en framtidssatsning, information om hur Göteborgs Stad arbetar med cykelsatsningar, om El-cykeln och dess möjligheter, hur man ändrar sina vanor och börjar använda sig av cykel samt praktiska tips. Föreläsningen anordnades i samarbete med Ingenjörer för miljön (IfM). IfM är en rikstäckande förening som bildades 1992. De arbetar med omställning till hållbar utveckling.

Föreläsningen började med att de som ville fick provcykla el-cykel samt en version av Kickbike utanför Ekocentrum. Efter ett antal provcyklingar, vilka var mycket uppskattade, var det dags för den teoretiska delen. Stefan Bükk inledde med att berätta hur han själv gått från att vara ”bilmisbrukare”, med tre bilar, till att göra sig av dem och istället ta sig fram på andra sätt, t.ex. genom löpning, Kickbike och kollektivtrafik. Kickbike är något Stefan rekommenderar varmt och han tar den till jobbet därför att det är ett effektivt sätt att ta sig fram och flera olika delar av kroppen används. Kickbike är också bra för äldre som kan ha svårt att kliva upp på en cykel, den finns även med cykelkorg och i en racervariant.

Jonas Åker Zeander kommer från Göteborgs Stads Trafikkontor och arbetar med beteende och attityd inom trafik. Trafikkontorets mål är att resande med cykel och kollektivtrafik ska öka samt att förbrukningen av fossila bränslen ska minska. Det går sådär. De senaste åren har andelen som cyklar legat runt 10%. Cykling minskar inte i Göteborgsområdet, men ingen ökning har heller skett. Däremot har bilkörning minskat. 10 % går, 14 % cyklar, 28 % åker kollektivt och 48 % tar bil. Störst fokus läggs på att förändra resande i arbetet och arbetspendling. Det är de korta resorna man vill minska och idag görs 50 % av våra kortare resor med bil. För alla resor under 5 km sker 1/3 med bil. Undersökningar har gjorts för att få reda på mer om cyklisterna, t.ex. hur nöjda de är, hur cykeln kan bli mer attraktiv samt om cyklisters kommunikationsvanor och syfte. Då har man bl.a. fått fram att det är fler som är positiva till cykling än vad man trott och att 43 % av cyklisterna cyklar året runt. Cykelvanor bland kvinnor och män är ganska lika, men kvinnor över 50 cyklar något mindre och vintercyklandet har ökat. I första hand ses cykel som ett transportmedel, hälsoeffekterna får man på köpet. Till småärenden används ofta cykeln men det syns inte i mätningarna som endast görs på stora cykelleder.

En ny satsning för att öka cyklandet görs och kommunen har tagit fram en speciell cykel-logotyp samt marknadsföringskampanj ”Nya vägvanor”. Reklamen syftar bl.a. till att locka tillbaka dem som cyklat förr men som sedan övergått till bilen och få dem att upptäcka cykeln på nytt. Pågående projekt just nu är också lånecykelsystem i Göteborgs Kommun. Det är fortfarande under utveckling men många idéer finns och det finns även planer på samarbeten mellan Seven Eleven, universitet och liknande. Det är ett reklamfinansierat system och tanken är att cykeln ska kunna lånas för korta sträckor inom staden. Trafikkontoret räknar med att det ska finnas

lånecyklar tillgängliga lagom till Kulturkalaset. Planer finns också på fler cykelpumpar och andra tillbehör som ska kunna lånas från exempelvis Seven Eleven. Man planerar även för nya cykelparkeringar runt resecentrumen.

El-cykeln kan ses som en framtidsatsning och lämplig lösning till att öka resande med cykel och kan göra cykling mer attraktivt. Karl Isaksson driver ett företag som heter Re-cykel som startade våren 2009. De köper delar från olika håll i världen bl.a. Kina och Tyskland. Cyklarna tillverkas i deras verkstad vid Aschebergsgatan i Göteborg. Deras affärsidé är att göra El-cyklar till ett överkomligt pris och de kostar 6,500 kr. De drivs av el, men man kan själv välja om man vill använda elen eller inte. Cykeln är utrustad med trampsensorer som känner av hur mycket man trampar, en del av kraften kommer från elmotorn och en del står du för själv. Det blir lättare att trampa i uppförsbackar och cykeln kan komma upp i 25km/h när elen är igång. Om hastigheten överstiger 25km/h slås elen av därför att cykeln annars klassas som moped. Batteriet innehåller litium och kan laddas även när det inte är helt urladdat. Det bör inte laddas när det är minusgrader eftersom batteriets effektivitet då minskar. Men garage behövs inte för att kunna ladda cykeln utan man kan ta ur batteriet och ladda inomhus. För ytterligare information om El-cykeln, besök www.Re-Cykel.nu.

Bloggaren Ivan Liljegren bestämde sig för att leva mer miljösmart och hälsosamt. Bloggen ger honom lite mer press att gå från ord till handling. Cykeln är effektivare än bilen på sträckor under 5 km och ibland även upp till 10 km. Ivan tipsar om kampanjen ”Inte bilen under milen” från Gröna Bilister och Sveriges Sjukgymnaster som uppmanar till att anta deras utmaning att köra bil så lite som möjligt, distansarbete, tillämpa eco-driving m.m. Ivan säger att det är ganska lätt att minska sitt bilåkande med 2/3, men att det inte är realistiskt att ta bort bilen helt i Sverige som är ett glesbefolkat land. Ibland är bilen det bästa alternativet, exempelvis då man ska göra utflykter långt ut i skogen dit ingen kollektivtrafik går, men att bara använda bilen 1-2 ggr i veckan är fullt möjligt.

Tips till småbarnsföräldrar som vill använda cykeln mer i vardagen är att skaffa en cykelkärra där barnen kan sitta bekvämt. Välj en modell som har bra bagageutrymme. Han rekommenderar också dubbdäck under vintern. Ivan tipsar vidare om att handla mat via nätet med hemkörning. Det finns flera olika företag som erbjuder den tjänsten. Med fasta turer och förnyelsebart bränsle blir det miljösmart att leverera mat till dörren.

Ivan anser att synen på cykeln måste förändras. Cykeln måste bli erkänd först och främst som ett generellt transportmedel och inte bara som ett fritidsnöje. Idag sker en utveckling där allt fler av Sveriges landsvägar görs om med mittvajer och vägrenen tas bort. Det gör vägarna farliga för cyklister och i praktiken omöjliga att cykla på. Här krockar cykelintresset med Vägverkets mål att minimera antalet dödade i bilolyckor och båda intressena behöver tillgodoses.

Onsdagsföredragen genomförs i samverkan med Studieförbundet Göteborg.

*Anm. Innehållet i föreläsningarna återspeglar inte nödvändigtvis de ställningstaganden som Ekocentrum ställer sig bakom.
Ekocentrum är en fristående, religiöst och partipolitiskt obunden organisation.*

Mer om onsdagsföredragen på www.ekocentrum.se

Stiftelsen Ekocentrum, Aschebergsg 44, 411 33 Göteborg, tel 031-7050740, www.ekocentrum.se

Referatet har producerats med stöd av Miljönämnden i Västra Götalandsregionen.